

Επισκέψεις σε χώρους πολιτισμικής αναφοράς

«Εκπαιδευτικές δράσεις σε μουσειακά περιβάλλοντα»
Ίδρυμα Βενιζέλος 7-3-2014

Χάρης Στρατιδάκης
Σχολικός Σύμβουλος 2ης Περιφέρειας Χανίων

Περιεχόμενα της εισήγησης

- Γιατί έξοδος από το σχολείο
- Εισαγωγή στους χώρους πολιτισμικής αναφοράς
- Επισκέψεις ανά είδος χώρου
- Προϋποθέσεις για επισκέψεις ασφαλείς και αποτελεσματικές

Γιατί έξοδος από το σχολείο

Το σχολείο ως θεσμός εγκλεισμού

Δεν υπάρχει στον κόσμο τίποτα πιο τρομακτικό σε βάρος αθώων ανθρώπων από το σχολείο. Στη φυλακή, για παράδειγμα, δεν σε αναγκάζουν να διαβάσεις βιβλία που έχουν γράψει οι δεσμοφύλακές σου.

Τζορτζ Μπέρναρντ Σο

Γιατί έξοδος από το σχολείο

- Εκπαιδευτικό εργαλείο
- Βιωματική μάθηση
- Σπάσιμο ρουτίνας
- Ποικιλία περιβαλλόντων μάθησης
- Αξιομνημόνευτες εμπειρίες

Εισαγωγή στους χώρους πολιτισμικής αναφοράς

Χώροι πολιτισμικής αναφοράς

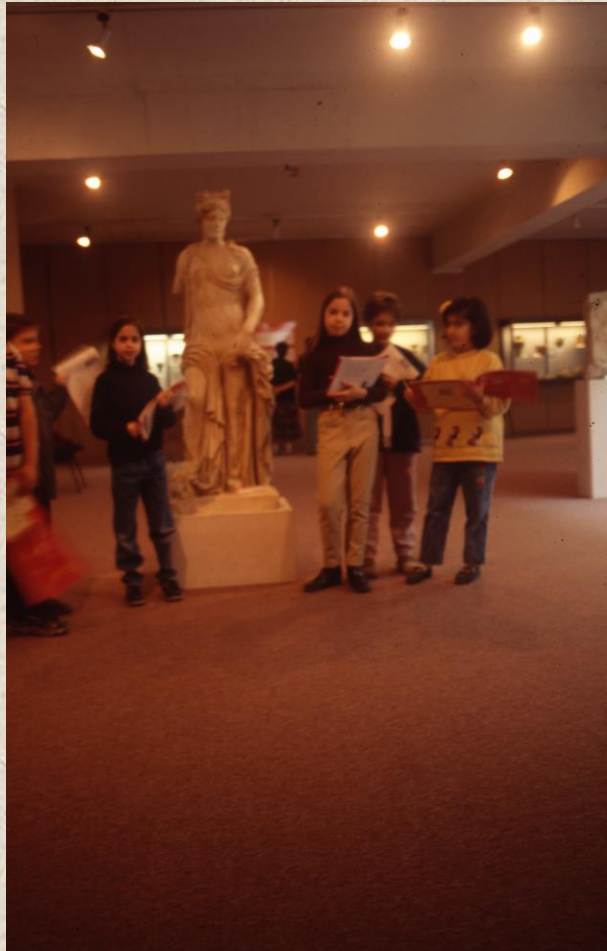
- Μουσειακοί χώροι
- Αρχαιολογικοί χώροι
- Ιστορικοί χώροι
- Χώροι φυσικής αναφοράς
- Χώροι θρησκευτικής αναφοράς
- Χώροι κοινωνικής γνώσης
- Χώροι παραγωγής
- Χώροι ψυχαγωγίας
- Χώροι πολιτισμού

Επισκέψεις ανά είδος χώρου

Μουσειακοί χώροι

Μουσειακοί χώροι

(Φυσικής Ιστορίας Ηρακλείου - ΙΛΜ Ρεθύμνου)

Αρχαιολογικοί χώροι

Ιστορικοί χώροι

Μινωικά χρόνια

Κλασικά χρόνια

Ρωμαϊκά χρόνια

Βενετοκρατία

Οθωμανική
κατοχή

Επανάσταση 1821

Ένωση

Νεότερα χρόνια

Μάχη Κρήτης

Χώροι φυσικής αναφοράς

Χώροι φυσικής αναφοράς

Χώροι θρησκευτικής αναφοράς

Χώροι κοινωνικής γνώσης

Χώροι παραγωγής

Χώροι ψυχαγωγίας

Χώροι πολιτισμού

Χώροι πολιτισμού

Παρεμπίπτουσες επισκέψεις

Παρεμπόμπουσες επισκέψεις

Παρεμπόμπουσες επισκέψεις

Χώροι φιλαναγνωσίας

Χώροι φιλαναγνωσίας

Προϋποθέσεις για επισκέψεις
ασφαλείς και αποτελεσματικές

Μαθητές πειθαρχημένοι

(κίνδυνος ατυχήματος, εφαρμογή κανόνων κ.λπ.)

Κανόνες

Κανόνες

Γενικά

3

Ο μικρός Ερμής

Έλεγε ο θεός Πραξιτέλης στον Ερμή,
όταν ήταν παιδί,
μη ετούτο, μη εκείνο, μη το άλλο,
μη, μη, μη!

Δεν τον άφηνε να λαχανιάζει,
να βραχνιάζει, να γκρινιάζει,
ούτε τη γάτα να πειράζει,
μ' άλλα λόγια δηλαδή
μη ετούτο, μη εκείνο, μη το άλλο,
μη, μη, μη! Μν...

Δεν τον άφηνε να μαλώνει, να ιδρώνει,
τα τετράδια να μουτζουρώνει,
τα κουμπιά του να ξυλώνει
και τ' αυτιά του να λερώνει,
μ' άλλα λόγια δηλαδή
μη ετούτο, μη εκείνο, μη το άλλο,
μη, μη, μη!

Τι είναι μουσείο

Ένα μουσείο είναι ο χώρος όπου συγκεντρώνονται έργα τέχνης τόσο για να διατηρηθούν όσο και για να μπορούν οι επισκέπτες του να τα παρατηρούν και να τα απολαμβάνουν.

Μουσεία υπάρχουν πολλών ειδών, ανάλογα με τις συλλογές που φιλοξενούν. Έτσι έχουμε μουσεία αρχαιολογικά, λαογραφικά, μουσεία φυσικής ιστορίας, τεχνολογίας και βιομηχανίας, τέχνης, ακόμα και παιδικά μουσεία.

Τα αρχαιολογικά μουσεία προστατεύουν και παρουσιάζουν τα υλικά απομεινάρια των πολιτισμών του παρελθόντος. Τα προστατεύουν με την ειδική τους θερμοκρασία, τη σταθερή υγρασία και τον προσεκτικό τους φωτισμό. Μας τα παρουσιάζουν με όσες πληροφορίες είναι γνωστές γι' αυτά, βοηθώντας μας να μάθουμε την ιστορία του πολιτισμού μας. Δεν χρειάζεται λοιπόν να τονίσουμε ότι *σ' ολόκληρη τη διάρκεια της επίσκεψής μας σ' αυτά πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Πρέπει να σεβόμαστε αυτά που και ο ίδιος ο χρόνος σεβάστηκε.*

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ρεθύμνου περιέχει αντικείμενα που έφτιαξαν και χρησιμοποίησαν οι πρόγονοί μας από τα νεολιθικά ως και τα ρωμαϊκά χρόνια. Τα εκθέματά του, τα αντικείμενα δηλαδή που εκθέτονται σ' αυτό, ξεκινούν από τα νεολιθικά χρόνια, συνεχίζουν στα μινωικά, στα γεωμετρικά, στα αρχαϊκά, στα κλασικά, στα ελληνιστικά και τελειώνουν στα ρωμαϊκά χρόνια. Για να βοηθηθείς στην ξενάγησή σου στο μουσείο και για να πετύχεις στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα αυτού του μικρού βιβλίου, καλό είναι να ανατρέξεις, όπου υπάρχει η ένδειξη, στα σχολικά βιβλία της ιστορίας σου.

Δεν τον άφηνε να κατεύει, να χορεύει,
στη μπανιέρα να ψαρεύει,
να παλεύει, να σαλεύει,
ούτε βατραχάκια να ματεύει,
μ' άλλα λόγια δηλαδή
μη ετούτο, μη εκείνο, μη το άλλο,
μη, μη, μη! Μν...

Έτσι δεν είναι ν' απορεί κανείς
απ' την πολλή ακινησία
όταν μεγάλωσ' ο μικρός Ερμής
άγαλμα έγινε περιωπής,
που το ζητούσαν όλα τα μουσεία
κι ερχόταν να τον δουν τα πλήθη
από τα πέρατα της γης...

Αλλά τι τα θες
το σήμερα όπως και το χθες
χωρίς να δώσει αφορμή
πάλι δε γλύτωσε απ' τα μν...

Κρέμασαν γύρω του επιγραφές
πολύ απαγορευτικές
μη τον πιάνετε, μη τον πειράζετε,
μη τον αγγίζετε, μη τον φωτογραφίζετε,
μ' άλλα λόγια δηλαδή
μη ετούτο, μη εκείνο, μη το άλλο,
μη, μη, μη!

Από το δίσκο μουσικής
"Μίλα μου για μήλα"
του Σταύρου Παπασταύρου, σε στίχους
του Ευγένιου Τριβιζά.

Μαθητές που θα επανορθώσουν αν χρειαστεί
(ζημιές, καθαριότητα κ.λπ.)

Όχι μεγάλοι μαθητικοί πληθυσμοί (δύο τμήματα, ολόκληρο το σχολείο κ.λπ.)

Επίσκεψη προκαταβολική δική μας

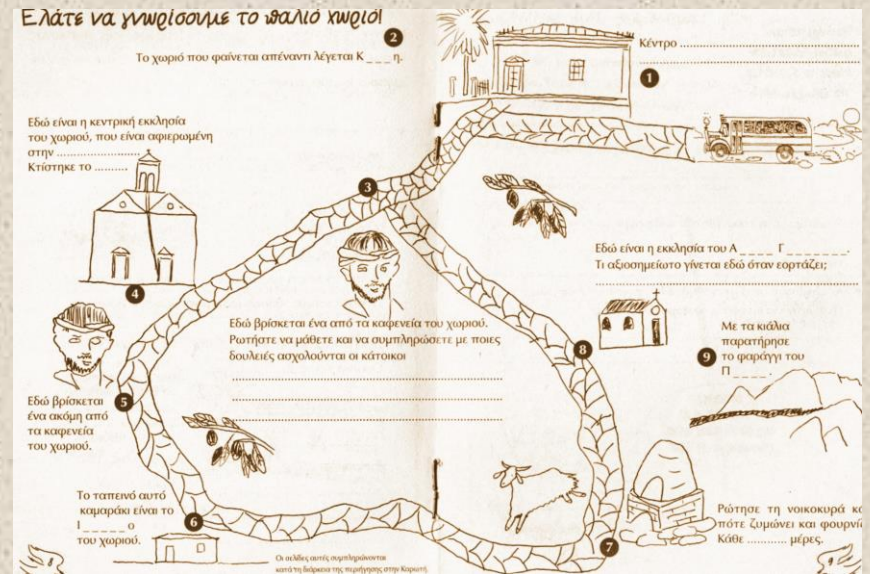

Προετοιμασία στην αίθουσα (προσμονή, πρόγραμμα)

Το κυνήγι του κρυμμένου θησαυρού

Τα ποιηματάκια που θα διαβάσεις παρακάτω σε οδηγούν σε δέκα σημεία του Δημοτικού μας Κήπου. Σε καθένα από αυτά τα σημεία θα βρεις από μια ταμπελίτσα, που έχει πάνω της κάποιες συλλαβές. Σημείωσε αυτές τις συλλαβές κάτω από κάθε ποιηματάκι, γιατί στο τέλος του παιχνιδιού θα σου χρειαστούν!

1. Εκορύδευε ο λαγός
πως αυτός ήταν βολίδα.
Μα εγώ έφτασα πρώτη
και εκείνος μ' εκυνήγα. _____
2. Σποράκι σποράκι σε γλαστράκια τα βάζουν
κι αυτά μεγαλώνουν και δίνουν ζωή.
Έλα εσύ, πάρτο παιδί μου
σα μάνα στο δίνο πολύ στοργική.
Μόν' θέλει από σένα λίγη φροντίδα
στο σχολειό να το βάλεις
να γίνει δεντρό! _____
3. Σαν μπεις από την κεντρική την πύλη
άρχοντας στέκει να σ' υποδεχτεί.
Είν' νοικοκύρης αυτού του Κήπου
και μ' ένα χαμόγελο θα σε δεχτεί. _____
4. Εδώ κοντά, πολύ κοντά μας
φυτό υψώνεται, θαρρώ
πως άλλους μας θυμίζει τόπους
καλάμι μοιάζει τροπικό. _____
5. Να το παιχνίδι της σοφίας
είναι για έξυπνους μικρούς
με βασιλιάδες και υπότες
πύργους κι ατρόμητους στρατούς. _____
6. Η θεά Άρτεμη περνά
από μπροστά μας, να τη εκεί
πίσω της τρέχει χαρωπό
ζώο ταχύ κι αγαπητό. _____

Έντυπο συμπλήρωσης ή σημειωματάριο

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΑΙΔΙΟΥ	
Στο Κέντρο Κρητικής Λαϊκής Τέχνης	
• Ποι βρισκόμαστε το Κέντρο:
• Από τι αποτελείται: 1
2
• Από ποτέ λειτουργεί:
• Πώς ονομάζεται η Διοίκηση/ομάδα της:
• Τι ήταν παλιό από το κτήριο:
• Γράφοι από ποια είδη λαϊκής τέχνης εκτίθενται στο εκθετήριο του Κέντρου: 1. Κεραμικά 2.
4.
7.
10.
13.
• Ποιοι καλύτερες εκθέσεων κεραμική:
• Ποια έργα μου άρεσαν περισσότερο:
• Από ποια εργαστήρια αποτελείται το Κέντρο:
• Πώς ονομάζεται η επιμέλεια του Εργαστηρίου Βιβλιοδοξίας:
• Τι κατασκευάζει το Εργαστήριο Κεραμικής:
• Τι κατασκευάζει το Εργαστήριο Βιβλιοδοξίας:
• Τι κατασκευάζει το Εργαστήριο Αισθησιακής:
• Τι κατασκευάζει το Εργαστήριο Ξυλογραφικής:
• Τι κατασκευάζουν τα παιδιά του Στέλεχος "Αγάπη":
• Κάνο μια περιγραφή της ποιητικής συλλογής «Πικρό όστρακο» του Γιάννη Ρίτσου, που μας δόθηκε ο δάσκαλός:
Ονοματεπώνυμο:

Μια μέρα στο ΚΑΠΗ	
• Τι σημαίνουν τα αρχικά ΚΑΠΗ:
• Πόσα ΚΑΠΗ έχει το Ρέθυμνο:
• Από ποτέ λειτουργεί το Β' ΚΑΠΗ Ρεθύμνου:
• Ποια ηλικία έχει το νεότερο και ποιο το αργότερο μέλος του:
• Πώς μπορούμε να αποφύγουμε τα προβλήματα της πίστας:
• Πώς μπορούμε να αποφύγουμε τις φασοπιρατικές στον γράβισμα:
• Γράφοι μερικά από τα φορητά που παρασκευάζει η Ομάδα Μυρτακικής:
• Γράφοι μερικά από τις κατασκευές της Ομάδας Κατασκευών:
• Γράφοι μερικά από τα τραγούδια που έχει διδαχτεί η Ομάδα Χοροδίας:
• Από τι είναι φτιαγμένη η κανελόδα και πότε την πίνουμε:
• Γράφοι μερικά από τους χορούς που χορεύει η Ομάδα Χορού:
• Γράφοι μερικά ονόματα αρωματικών φυτών της Κρήτης:
• Πώς κάνουμε τα κοιλονόστι:
• Γράφοι μια περιγραφή του παραδοχίου που μας διηγήθηκα:
• Έκανα τη ζεφτανιά «Μια μέρα στο Β' ΚΑΠΗ»:
Ονοματεπώνυμο:

Συνέχιση στην αίθουσα

Ξεναγός ή άλλος διαμεσολαβητής όπου δεν επαρκούμε ή δεν γνωρίζουμε

Ευχαριστήριο στον φορέα

Ευχαριστίες

- στην πάντα πρόθυμη αρχαιολόγο Ειρήνη Γαβριλάκη για τη βοήθεια και συμπαράστασή της,
- στο προσωπικό του Αρχαιολογικού Μουσείου.
- στον Κωστή Ηλ. Παπαδάκη για τη φιλολογική επιμέλεια.
- στο Βαγγέλη Παπιομύτογλου για το όμορφο εξώφυλλό του και
- στις μαθήτριες και τους μαθητές του Ε2 του 2ου Δημοτικού Σχολείου της σχολικής χρονιάς 1992-93, που χωρίς τη συμμετοχή τους το εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα θα παρέμενε πειραματικό και αστάθμιστο.

Σας ευχαριστώ
για την προσοχή σας!

